

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

при низькому рівні тривожності, що і спричиняє насильницьке ставлення до однолітків. Для жертв характерний високий рівень тривожності, що свідчить про недостатній рівень пристосованості до соціальних ситуацій та формування уявлення про себе як слабого, невмілого [3]. Булінг впливає на психоемоційний стан жертви. Відчувається виснаження у психологічному та фізичному плані, знижується концентрація, відповідно – знижується успішність у навчанні. Характерним є розвиток депресивного стану, що послідовно викликає появу суїцидальних думок та спроб суїциду.

Висновки. Аналіз досліджень, що характеризують поняття булінгу, чітко показують наявність впливу на розвиток особистості підлітка. З точки зору структури Я-концепції, значного впливу зазнає оціночна складова, самооцінка зокрема, та поведінкова складова – поведінкові реакції на соціальні ситуації, в яких перебуває підліток. Цей вплив має поточний негативний характер і має довгострокову перспективу прояву в подальшому житті людини, а саме: низька самооцінка, високий рівень тривожності, низький рівень соціальної адаптованості, депресія та суїцидальні прояви. Відповідно до цього розробка та впровадження методик попередження та запобігання булінгу є одним із основних напрямків покращення соціальної взаємодії в учнівському колективі, а, отже, можливості гармонійного розвитку особистості.

Список використаної літератури

1. Rigby K. What harm does bullying do ? / Paper presented at the Children and Crime: Victims and Offenders Conference convened by the Australian Institute of Criminology and held in Brisbane, 17-18 June 1999. p. 2
2. Olweus D. Bullying at school: what we know what we can do / Olweus D. Malden, MA : Blackwell Publishing, 1993. – p. 140
3. Закалик Г.М., Войцеховська О.В., Шувар Н.М. Булери та жертви булінгу як соціально-психологічна проблема безпеки особистості в освітньому просторі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Психологічні науки». 2018. Випуск 1. С. 124–130
4. Кон И. С. Психология ранней юности. Москва: Просвещение, 1989. 225 с
5. Качинська А. В. Чинники впливу на розвиток саоставлення у підлітковому віці *Освіта та розвиток обдарованої особистості: щоміс. наук.-метод. журн. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдар. дитини*. Київ : Ін-т обдарованої дитини НАПН України

УДК 378.016 : 159.9-051

РІВНІ ОСОБИСТІСНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Качуровська Д., здобувач ОС «магістр» спеціальності 053 «Психологія», 2 курс,
РДГУ

Керівник: канд.психол.наук, доцент Яцюк Н.О.

Постановка проблеми. На сучасному етапі суспільного розвитку зростають вимоги до праці фахівців у різних сферах, а, отже, й до змісту, процесу та результатів їхньої підготовки у вищих закладах освіти. Зміст освітньої програми за конкретною спеціальністю зумовлений її специфікою. Проте, як видно з практики, випускники вищих закладів освіти зазвичай потребують ще певного часу для адаптації до професійної діяльності. Адаптація до професійної діяльності здійснюється на основі знань, умінь, навичок, які здобуті у процесі навчання, проте важливою є й особистісна готовність до професійної діяльності. Особливо це стосується соціономічних професій.

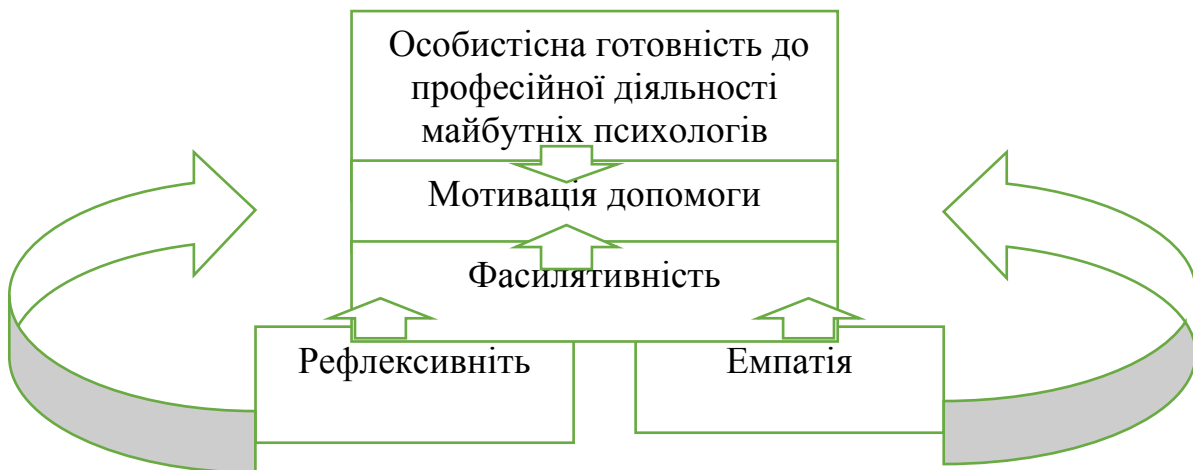
Мета статті: висвітлити результати емпіричного дослідження особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.

Виклад основного матеріалу. У ході аналізу наукових джерел було встановлено, що існують різні погляди на сутність та структуру готовності до професійної діяльності. У

нашому дослідженні ми використовували як базове розуміння готовності до професійної діяльності майбутніх психологів як складного інтегративного утворення, що включає особистісний, теоретичний та практичний компоненти [2].

Розуміння сутності та критеріїв особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів зумовлене специфікою цієї діяльності. Психолог фактично є суб'єктом «допомагальної діяльності» і здійснює допомогу власне собою, оскільки від його індивідуально-особистісних рис і таких якостей як емпатія, безумовне прийняття іншої людини, гнучкість у міжособистісній взаємодії, наполегливість, саморозкриття залежить характер взаємин з клієнтом та зумовлюється успішність роботи в цілому [1].

На основі аналізу наукових джерел ми здійснили спробу побудови моделі особистісної готовності до професійної діяльності (рис.1).

Рис. 1. Модель особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів

Основою для побудови моделі є положення про належність професії психолога до соціономічних допомагальних. Тому центральним компонентом моделі є мотивація допомоги. Це передбачає, що надання допомоги не є ситуативним, зумовленим зовнішніми чинниками тощо, а є цілеспрямованим.

При цьому мова йде про допомогу як сприяння розвитку Іншої людини. Тому реалізацію мотивації допомоги у сфері діяльності психолога забезпечує фасилітативність. Ми розглядаємо фасилітативність як особистісну якість, яка проявляється у готовності та здатності допомагати і сприяти розвитку іншого, розкриттю його потенціалу [3].

Емпатія є водночас умовою актуалізації мотивації допомоги й умовою прояву фасилітативності. Саме емпатія дозволяє психологу у процесі фасилітації рухатися услід за переживаннями клієнта. Атмосфера емпатії забезпечує відчуття самоцінності та прийнятості, самостійності, повноти власної ідентичності, прийняття власних почуттів, подолання відчуження, довіри до себе. Рефлексивність майбутнього психолога забезпечує розгортання професійної та особистісної рефлексії як доміанти психічного життя. Розвинена рефлексивність дозволяє осмислювати, переосмислювати та дієво перетворювати неадекватні настанови і ставлення у професійній діяльності та буденній поведінці. Рефлексивність забезпечує актуалізацію мотивації допомоги через усвідомлення себе суб'єктом допомоги та аналіз ситуації того, хто потребує допомоги, усвідомлення його труднощів.

Відповідно до моделі особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів були обрані методики та здійснене емпіричне дослідження, у якому взяли участь здобувачі освіти 4 курсу. Аналіз результатів дозволив встановити рівні готовності до професійної діяльності майбутніх психологів. Як видно із результатів обстеження лише 17,9% майбутніх психологів мають *високий рівень готовності до професійної діяльності*. Більшість досліджуваних цієї групи мають високий, а частина – середній з тенденцією до високого, рівень мотивації допомоги. Це проявляється у здатності усвідомлювати себе

суб'єктом надання допомоги та у здатності усвідомлювати труднощі людини, яка її потребує, у готовності до надання безкорисливої допомоги.

Високий рівень прояву емоційної складової фасиліативності забезпечує великий потенціал та ресурси надавати емоційну підтримку, співчувати, підбадьорювати, створювати емоційно комфортну атмосферу. Завдяки високому рівню когнітивної складової фасиліативності такі досліджувані добре обізнані у сфері міжособистісних взаємин, мають розвинену здатність до аналізу складних ситуацій та бачення можливих способів їх розв'язання, здатність аналізувати переваги та недоліки, прихований та ще нереалізований потенціал, оптимістичне ставлення до можливостей людини.

Регулятивно-вольовий компонент фасиліативності на високому рівні прояву зумовлює здатність до подолання себе, до здійснення зусилля над собою у ситуаціях надання допомоги у розвитку. При чому це стосується як здійснення активності, так і утримання від активних дій. Високий рівень прояву діяльнісного компонента фасиліативності свідчить про здатність майбутніх психологів здійснювати активні кроки, конкретні дії для сприяння у розвитку і задля благополуччя Іншого. Високий загальний показник фасиліативності інтегрує у собі ті здатності, можливості, спонуки, настанови, ресурси, які дозволяють реалізувати допомагальну сутність професійної діяльності психолога. Високий рівень емпатії зумовлює чутливість до потреб та проблем інших людей, здатність до емоційного відгуку та налагодження контакту, комунікабельність, прагнення уникати конфліктів та шукати компроміси, зважати на інтереси та переживання інших, надавати підтримку, дієву допомогу. Висока рефлексивність свідчить про розвинену здатність особистості виходити за межі власного Я, осмислювати, аналізувати, через порівняння власного Я з певними подіями, аналізувати усі гіпотези, при цьому відкидаючи невинуваті, приймати рішення обдуманно, зважено, обережно. Розвинена рефлексивність спонукає детально аналізувати власні емоції, бажання, почуття, ті ситуації та людей, які їх спричиняють. Також рефлексування зосереджує увагу на усіх подіях, які відбуваються у житті, та їхніх причинах.

Здобувачі з високою рефлексивністю спрямовані на самопізнання, оскільки прагнуть зрозуміти і себе, і інших людей. Прагнення зрозуміти Іншого, його мотиви та цінності, аналіз власних вчинків та думок дають важливу інформацію для адекватної та гнучкої реакції на різні ситуації.

Трохи більше половини досліджуваних (51,8%, 27 осіб) мають *середній рівень особистісної готовності до професійної діяльності*. Середній рівень мотивації допомоги забезпечує здатність усвідомлювати себе суб'єктом надання допомоги та усвідомлювати труднощі людини, яка її потребує, проте нейтральне ставлення до труднощів інших зменшує можливості надання емоційної підтримки, зумовлює схильність давати готові поради та рецепти. Середній рівень розвитку емоційного компонента фасиліативності виявляється у здатності до емоційної підтримки, співчуття, підбадьорювання, проте це певною мірою нівелюється переважно нейтральним ставленням до інших та їхніх потреб.

Регулятивно-вольовий компонент фасиліативності на високому та середньому рівнях забезпечує активність у ситуаціях надання допомоги. Також представників цього рівня характеризують досить виражені показники діяльнісного компонента фасиліативності. Що стосується загального показника фасиліативності, то у студентів з середнім рівнем особистісної готовності виявлено як високий, так і середній її рівні. Середній рівень емпатії проявляється у здатності до ефективного контролю власних емоційних проявів, але при цьому виявляються труднощі у прогнозуванні взаємин з іншими. Майбутні психологи з середнім рівнем емпатії більше схильються до того, щоб судити про інших за їхніми вчинками, а не довіряти власним емоційним реакціям та враженням. Середній рівень прояву рефлексивності може бути причиною труднощів зі встановленням причинно-наслідкових зв'язків як своїх, так і чужих дій. Такі особи не завжди здатні об'єктивно оцінювати власні результати, іноді їм може бути складно поставити себе на місце Іншого та зрозуміти його.

Досить значна частина вибірки (33,93%, 19 осіб) мають *низький рівень особистісної готовності до професійної діяльності*. Ця група характеризується середніми показниками мотивації допомоги, і лише 6 осіб мають тенденцію до уникнення надання допомоги. Це ж

стосується й рівня прояву емоційної та когнітивної складових фасиліативності. Низький їх рівень обмежує можливості впливу на емоційні стани навколишніх та створення емоційно привабливої атмосфери у ситуації сприяння їхньому розвитку, не дозволяє здійснювати всебічний аналіз складних ситуацій, ускладнює бачення можливих способів їх розв'язання. Низькі показники регулятивно-вольової складової фасиліативності у більшості досліджуваних свідчать про обмежені можливості налагоджувати співробітництво, усвідомлювати своїх можливості та обмеження. Діяльнісна складова фасиліативності має середній рівень прояву. Лише 2 особи з цієї групи мають низькі показники.

За загальним показником фасиліативності досліджувані цієї групи належать до низького рівня та середнього з тенденцією до низького. Середній рівень емпатії у представників цієї групи також має тенденцію до низького. Низький рівень рефлексивності має третина досліджуваних (30,4%, 17 осіб) у вибірці. З низькою рефлексивністю асоціюється ригідність у поведінці, у реалізації власних цінностей, у взаємодії з іншими. Такий рівень рефлексивності є перешкодою для спонтанного і безпосереднього вияву почуттів, природної та розкутої поведінки. Особи з низьким рівнем рефлексивності не завжди усвідомлюють власні потреби, особливості. Також вони мають труднощі із прийняттям себе, із прийняттям природи людини в цілому як позитивної. Це ускладнює встановлення глибоких і тісних емоційно-насичених контактів з іншими, призводить до низької міжособистісної чутливості.

Висновки. Здійснене емпіричне дослідження особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів дозволило встановити рівні її сформованості. Аналіз результатів показує, що переважна більшість здобувачів мають низький та середній рівні особистісної готовності до професійної діяльності. Це свідчить про необхідність спеціального супроводу становлення особистісної готовності до професійної діяльності у процесі фахової підготовки психологів, що буде предметом наших наступних досліджень.

Список використаної літератури

1. Ендеберя І.В. Умови професійного становлення майбутніх практичних психологів / І.В.Ендеберя //URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_
2. Чаплак Я.В., Гаркавенко Н.В., Солійчук І.І. Формування готовності психолога-практика до консультативної взаємодії на основі особистісно-акмеосинергетичного підходу [Електронний ресурс] Електронний науково-практичний журнал «Психологія, соціологія і педагогіка». 2011. URL: <http://psychology.snauka.ru/2011/10/20>.
3. Казанжи М.Й. 1 Структура фасиліативного потенціалу особистості: досвід побудови URL: https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/kazanzhy_m.i._the_structure_of_personal_facilitative_potential_creation_experience.pdf.)

УДК 159.9

ПРОЯВЛЕНИЕ ЭМОЦИЙ У ДЕВОЧЕК И МАЛЬЧИКОВ ПОДРОСТКОВОГО ВОЗРАСТА

Киричик Е., соискатель ОС «магистр» специальности 1-238003 «Психология», 2 курс, БрГУ имени А.С. Пушкина, Беларусь

Научный руководитель: канд. психол. наук, доцент Северин А.В.

Постановка проблемы. Эмоциональная сфера человека – это еще одна сторона человеческой психики, которая не более и не менее значима, чем все остальные. Эмоции могут стимулировать человека к действию, могут защищать от опасности, могут останавливать его, могут дезорганизовывать его деятельность, могут управлять его поведением, способностью мыслить, чувствовать, отражать окружающую действительность.

Подростковый возраст, по мнению ученых [1–3], является переходным проблемным. Для этого возраста характерно бурное половое созревание, склонность к группированию со сверстниками, а также эмоциональная незрелость в выражении эмоций, понимании

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135